

URED ZA ZAKONODAVSTVO VLADE KANTONA SARAJEVO

ZAKONODAVNO - PRAVNA KOMISIJA

U Sarajevu , 28.03.2025 god.

PREDMET: ZASTUPNIČKA INICIJATIVA 21. RADNA SJEDNICA

Upućujem inicijativu da u skladu sa vašim nadležnostima preispitate ustavnost i zakonitost Instrukcije o postupanju u slučaju izricanja odgojno-disciplinske mjere ' Isključenje iz srednje škole' (SL KS , br. 02/25) koju je donijelo Ministarstvo za odgoj i obrazovanje KS ali i Saglasnosti broj : 02-04-270-4/25 donesene od strane Vlade KS.

Želim da ispitajte sljedeće :

1. Da li su sljedeće odredbe Instrukcije neustavne ili protuzakonite:

- da li je propisana nadležnost resornog ministra/ice da izdaje obavezujuće rješenje za upis učenika u drugu školu, nakon što je isključen iz prethodne škole u suprotnosti sa nadležnostima rukovodioca organa uprave propisane u Zakonu o ministarstvima?

- Da li je Instrukcija usklađena sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima s obzirom da Instrukcija ne poznaje institut žalbe kao pravnog lijeka, jer nije propisana dvostepenost postupka uz grubo kršenje ljudskih prava?

- Da li je Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja KS pravno formalno mogao biti određen za davanje preporuka u koje škole će ministar rješenjem upisati učenike isključene iz srednjih škola, s obzirom na djelatnosti navedene u Odluci o osnivanju Instituta, posebno iz razloga što se šifra djelatnosti 85.3 ne nalazi u navedenoj Odluci.

- da li se nižim aktom od zakona mogu propisivati razlozi za razrješenje direktora javne ustanove, što je propisano u članu 5. stav (3) Instrukcije, s obzirom na Uredba sa zakonskom snagom o ustanovama, i to članom 33. stav (1) alineja 3.(Sl.list R BiH, 6/92)

2. Da li je Instrukcija u koliziji sa Pravilnikom o izricanju odgojno-disciplinskih mjera u osnovnim i srednjim školama?

3. Da li je Ministarstvo za odgoj i obrazovanje izazivanjem ovakvog pravnog nereda ugrozilo Vladu KS s obzirom da su predlagači ovakavog nezakonitog i neustavnog dokumenta.

Obrazloženje:

Na 20. radnoj sjednici Skupštine KS uputila sam inicijativu da se dokument Saglasnost broj : 02-04-270-4/25 na Instrukciju stavi van snage. Resorna ministrica tom prilikom dala je usmeni odgovor da je dokument prošao sve nadležne komisije. Obzirom da imam dokaze o nezakonitom i neustavnom postupanju tražim da se izvrši revizija predmetne Instrukcije.

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u KS u članu 94. stav (1) propisuje teže povrede učeničkih dužnosti , dok se lakše propisuju pravilima škole. Zakon članom 74. i 75. propisuje da će Ministarstvo izraditi propise o načinu postupanja u preduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave kršenja tih prava nadležnim tijelima. Ministarstvo donosi dokument Pravilnik o izricanju odgojno - disciplinskih mjera u osnovnim i srednjim školama koji propisuje vrstu odgojno- disciplinske mjere , način izricanja, izradu IPP i IPB -a za učenike koji imaju izrečenu mjeru ' premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području opštine ili Kantona' ili mjeru 'isključenje iz škole' koji je u koleziji sa dokumentom Instrukcija. Pravilnik članom 10. stav (1) propisuje da se IPP i IPB realizuje sa učenicima najmanje tri mjeseca, dok Instrukcija članom 4. stavovi (2), (3) i (4) propisuje da u roku od 15 dana za učenika se prikupljaju podaci te mu se nakon toga izrađuje IPP/IPB.

Kolezija između Pravilnika i Instrukcije je očigledna, jer Instrukcijom učenik koji je isključen iz srednje škole odmah u roku od 15 dana se rješenjem ministra prebacuje u drugu srednju školu gdje mu se izrađuje IPP/IPB.

Pravilnik 'isključenje iz srednje škole' tretira na način da će učenik ostati u školi tri mjeseca u kojoj je izvršio težu povredu učeničke dužnosti uz opservaciju IPP/IPB i ako nakon tri mjeseca poboljšanje nije vidno učenik se na osnovu rješenja ministra prebacuje može se upisati u drugu srednju školu.

Ministar kao rukovodilac organa uprave nadležan je za sprovođenje obrazovne politike i nema nadležnost iz oblasti obrazovanja propisane standardnom klasifikacijom djelatnosti da donosi rješenja o isključenju upisa učenika. Ovim se potvrđuje da je Vlada KS dala saglasnost na neustavnu instrukciju.

Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja KS pravno formalno nema propisane djelatnosti u Odluci o osnivanju za vršenje radnji kao što su davanje preporuka. Naime propisane djelatnosti Instituta definisane Standardnom klasifikacijom djelatnosti sa propisanim šiframa i nemaju ingerencije u davanju saglasnosti u kojoj školi učenik može nastaviti sa redovnim školovanjem. Ujedno ove radnje nisu u skladu sa Zakonom koji u svom članu 95 stav (8) propisuje da učenik može (a ne mora) nastaviti školovanje u nekoj drugoj ustanovi i Zakon nije definisao nadležnost Instituta, ministra da donosi preporuke ili odluke da učenik ne može nastaviti redovno pohađanje škole uz adekvatno obrazloženje.

Instrukcijom je onemogućena žalba roditelja učenika / staratelj ili direktor škole /centra koju preporučuje Institut i nije propisana dvostepenost postupka odnosno rješenja kojeg donosi ministar, a škola ga ne može odbiti ili izvršiti što je suprotno osnovnim ljudskim pravima zagarantovanih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

Ovim se dokazuje da je Instrukcija neustavna jer Konvencija ima prvenstvo pred svakim drugim zakonodavstvom.

Da li se na ovako propisani način prebacivanja učenika iz škole u školu bez mogućnosti žalbe zadovoljava najbolji interes djeteta propisan Konvencijom o pravima djeteta, često spominjan u Instrukciji i pravilnicima? Zaštita djeteta, njegova sigurnost i prava moraju biti jasno precizirana u skladu sa drugim važećim propisima zakonima.

Marijela Hašimbegović, dia

zastupnica